

GAMS

BELGIQUE - BELGIË

GBV & ASYLUM
LEARN & ACT

BESLISSINGSBOOM

Stappen ter identificatie en eerstelijns- begeleiding

Internationale bescherming in België en gendergerelateerd geweld:
tools ter identificatie en begeleiding van betrokken personen.

1 IDENTIFICATIE - SOCIALE/MEDISCHE INTAKE

OBSERVATIES • GESPREK • OBJECTIEVE INFORMATIE • IN TEAM

Persoon neemt iemand in vertrouwen tijdens informeel gesprek
-
Persoon doorverwijzen naar sociale of medische dienst

Heeft iemand je ooit pijn gedaan, in welke zin?

Hoe is je vlucht naar België verlopen?

Identificatietermijn: 30 dagen

Hoe voel je je wanneer je denkt aan...?

GENDERGERELATEERD GEWELD?

MENSENHANDEL?

NEE

VERMOEDEN

BEVESTIGD

- Herinner aan vertrouwelijkheid van gesprekken
- Tijd laten om na te denken, niet forceren tot spreken
- Afspraak voor opvolging voorstellen

Contacteer één van de 3 organisaties gespecialiseerd in mensenhandel: Payoke, Pagasa of Sürya voor een evaluatie

Beschikbaar blijven indien verandering

VERMOEDEN

NIET BEVESTIGD

Bescherming en begeleiding door één van de 3 gespecialiseerde centra

2 EERSTELIJNSONDERSTEUNING - BEGELEIDING

LUISTEREN • EVALUEREN • GERUSTSTELLEN • VEILIGHEID • INFORMEREN EN BEGELEIDEN

Indien de persoon het traject niet wenst te volgen: beschikbaar blijven en later opnieuw een gesprek voorstellen

PSYCHO-SOCIAAL

SENSIBILISERING - COUNSELING

- In het centrum of in de verschillende gespecialiseerde diensten i.f.v. vorm van geweld
- Aanmoedigen tot spreken, informeren over rechten, gespecialiseerd advies, begeleiding op maat

GROEPSAANBOD

- In het centrum of erbuiten
- Een sociaal netwerk opzetten en het zelfvertrouwen en de zelfbeschikking versterken

GEZONDHEID

MEDISCHE BEGELEIDING

Medische zorg

Medisch attest

INDIEN KRITIEKE TOESTAND

doorverwijzen naar spoeddienst

Medisch attest + certificaat werkonbekwaamheid

INDIEN VERKRACHTING < 7 DAGEN

Consultatie ZSG

Medisch-forensisch onderzoek

INDIEN TEKENS VAN TRAUMA

psychologische begeleiding voorzien

Psychologisch attest

INDIEN ZWANGER

Consult gynaecoloog om de impact van het geweld op de zwangerschap te evalueren

Attest gynaecoloog

JURIDISCH

INTERNATIONALE BESCHERMING

- Overdracht faciliteren van medische en psychologische certificaten aan advocaat
- Gesprek vóór onderhoud CGVS of RVV voor duidelijkheid omtrent alle elementen van de begeleiding en een mogelijks kwetsbaar profiel
- Indien nodig, verzoek indienen mbt bijzondere procedurele noden of kwetsbaarheden

NATIONALE BESCHERMING

Begeleiden bij indienen klacht bij politie igv geweld in België (in het centrum of erbuiten)

VEILIGHEID

OPVANGVOORWAARDEN

Transfer indien nodig naar een aangepast kader in functie van de kwetsbaarheid van de persoon

VEILIGHEID

- Het veiligheidsniveau van de persoon evalueren
- Kopie maken van belangrijke documenten
- Tas klaarmaken igv overhaast vertrek
- Kinderen in veiligheid brengen
- Maatregelen nemen tegenover dader
- Klacht indienen

3 VERLATEN VAN HET CENTRUM

- Indien transfer naar LOI of ander centrum: info doorsturen na toestemming betrokkene
- Indien toekenning van internationale bescherming: adressen van externe hulpdiensten geven en herinneren aan de basisregels inzake veiligheid indien de dader opnieuw contact opneemt
- Indien uitgeprocedeerd: mogelijkheid om gespecialiseerde organisaties te contacteren

IN DE PRAKTIJK ...

IDENTIFICATIE BIJ DE SOCIALE/MEDISCHE INTAKE

Identificatietermijn: 30 dagen - evaluatie mbt aangepaste opvangvoorwaarden

- **Regel 1:** De persoon die geweld ervaren heeft, alléén zien, om zo de mogelijkheid te geven zich te uiten, zonder invloed van de partner, familieleden of een derde.
- **Regel 2:** Meerdere informatiebronnen checken, uw bezorgdheden delen met collega's
  - **Vaststellingen:** persoon die onder controle staat (van partner, een derde), altijd vergezeld, psychosomatische klachten, in zichzelf gekeerd, hypervigilantie, grote emotionaliteit, zichtbare blessures, etc.
  - **Individueel gesprek:**

Heeft iemand je ooit pijn gedaan, in welke zin?

Hoe is je vlucht naar België verlopen?

Hoe voel je je wanneer je denkt aan...?

- **Objectieve informatie:** land van herkomst (verhoogd risico VGV, mensenhandel), migratietraject (bv. indien via Libië, via zeeroute, etc.) nagaan om risico op geweld in te schatten
- **In teamverband:** MDO of mini-team organiseren

EERSTELIJNSONDERSTEUNING: DE LIVES-METHODE (OMS 2014)

Regel: De persoon die geweld ervaren heeft, heeft de regie in handen

LISTEN

Empathisch en niet-oordelend
LUISTEREN - stiltes aanvaarden

- Vertel me
- Ik luister naar u
- hmmm

Indien de persoon zwijgt, de blik afwendt:

- Ik begrijp dat dit gesprek niet makkelijk is voor u. Probeer uit te leggen in uw eigen woorden wat u voelt.
- Wat kan ik doen om dit gesprek makkelijker te maken?
- Ik blijf beschikbaar voor de volgende keer, indien het vandaag niet lukt.

INQUIRE ABOUT NEEDS AND CONCERNS

NAVRAAG DOEN inzake noden en bezorgdheden

- Wat denkt u over uw huidige situatie?
- Wat baart u het meest zorgen?
- Waarop hoopt u? Of wat verwacht u als verandering op dit moment?

VALIDATE

ZELFVERTROUWEN SCHENKEN

- Het is uw schuld niet. U bent niet verantwoordelijk.
- Wat u ervaren heeft, valt niet te rechtvaardigen of te excuseren.
- Het was moedig hierheen te komen en erover te spreken.

ENHANCE SAFETY

RISICO'S BEHEREN: op andere geweldsdaaden anticiperen, beschermingsscenario's voorzien met betrokken persoon (en kinderen)

- Is het geweld toegenomen de laatste weken?
- Vreest u voor uw leven? Of voor het leven van uw kinderen?
- Wanneer moet u hem terugzien? (om veiligheidsmaatregelen op punt te zetten vóór de volgende ontmoeting met de geweldpleger)

SUPPORT

ONDERSTEUNEN / BEGELEIDEN: informatie geven en samenwerken met hulpdiensten (belang van de referentiepersoon / vertrouwenspersoon)

- U bent niet alleen in uw situatie.
- Er bestaan organisaties om u te ondersteunen in alle vertrouwelijkheid.
- U bent degene die beslist.
- Ik blijf beschikbaar als u me nodig hebt om hen te contacteren.

Gepubliceerd te Brussel in december 2019

Deze fiche 'Beslissingsboom' maakt deel uit van een geheel van 15 didactische fiches, bestemd voor professionals binnen het opvangnetwerk. De bedoeling is een beter begrip te krijgen van gendergerelateerd geweld in het kader van internationale bescherming en hierop te kunnen inspelen.

Deze publicatie werd uitgewerkt, geproduceerd, uitgegeven en gepubliceerd door GAMS België, in partnerschap met Intact en de European Family Justice Center Alliance (EFJCA), met bijdragen van diverse organisaties (isala asbl, La Voix des femmes asbl, Le Monde selon les femmes asbl, Merhaba vzw, Payoke vzw, SOS Viol asbl), in het kader van het project 'Gender-Based Violence and Asylum: an integrated approach'. Het project werd gefinancierd door het programma 'Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)' van de Europese Commissie (D. G. Migration and Home Affairs).

Het geheel van de fiches en de namen van de personen die bijgedragen hebben tot deze opdracht, vindt men op de website www.gbv-asylum-hub.be

www

Verantwoordelijke uitgever

GAMS Belgique - GAMS België

Gabrielle Petitstraat, 6 - 1080 Brussel
www.gams.be
info@gams.be

Er zijn 15 educatieve fiches beschikbaar via de website www.gbv-asylum-hub.be:

TRANSVERSALE FICHES

- T1** Gender en gendergerelateerd geweld
- T2** Maatregelen op vlak van nationale en internationale bescherming tav gendergerelateerd geweld
- T3** Impact van gendergerelateerd geweld op de gezondheid
- T4** Individuele gespreksvoering
- T5** Verloop van een groepsaanbod
- T6** Veiligheid binnen de opvangcentra

**BESLISSINGS-
BOOM**

SPECIFIEKE FICHES

- S1** Seksuele uitbuiting
- S2** Gedwongen huwelijken
- S3** Vrouwelijke genitale verminking
- S4** Mensenhandel
- S5** Discriminatie en geweld ten gevolge van geslacht, seksuele oriëntatie, genderidentiteit en/of -expressie
- S6** Partnergeweld
- S7** Seksueel geweld
- S8** Gendergerelateerd geweld bij kinderen

Dit project werd financieel ondersteund door

Towards a more integrated migration policy, made possible by the AMIF

In partnerschap met

